

ÚSTAVNÝ SÚD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Hlavná 110, 042 65 Košice 1

P. O. Box E - 35

PREHEAD VYBRANÝCH ROZHODNUTÍ ÚSTAVNÉHO SÚDU SLOVENSKEJ REPUBLIKY

za obdobie september 2014

I. senát

Nálezy:

spisová značka	I. ÚS 224/2014
sudca spravodajca	Marianna Mochnáčová
druh konania	čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky - konanie o sťažnostiach fyzických alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – vyhovené
dátum rozhodnutia	13. augusta 2014
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
skutkový stav a základné fakty	<p>Sťažovateľovi bol v trestnom konaní uložený trest odňatia slobody podľa ust. § 41 ods. 2 Tr. zákona v znení účinnom do 20.12.2012.</p> <p>Vzhľadom ku skutočnosti, že po vydaní predmetného rozsudku Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) nálezom sp. zn. PL.ÚS 106/2011 rozhodol, že časť vyššie uvedeného zákonného ustanovenia v texte za bodkočiarkou v znení „súd uloží páchateľovi trest nad jednu polovicu takto určenej trestnej sadzby odňatia slobody“ nie je v súlade s Ústavou Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), sťažovateľ podal návrh na obnovu trestného konania.</p> <p>Okresný súd návrh na povolenie konania zamietol a sťažnosť sťažovateľa proti tomuto rozhodnutiu bola uznesením krajského súdu zamietnutá.</p> <p>Sťažovateľ podal proti rozhodnutiu krajského súdu ústavnú sťažnosť, v ktorej poukázal na odlišnú judikatúru všeobecných súdov, ktoré v iných obdobných prípadoch obnovu konania povolili. Okrem toho poukázal aj na závery vyslovené v uznesení ústavného súdu PLz. ÚS 2/2014 zo dňa 7. mája 2014, v zmysle ktorých mala byť obnova konania v danom prípade povolená.</p> <p>Vzhľadom na vyššie uvedené došlo podľa sťažovateľa postupom a rozhodnutím všeobecného súdu k porušeniu základných práv podľa čl. 46 ods. 1 ústavy ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“).</p>
ratio decidendi	<p>Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že okresný súd v pôvodnom konaní rozsudkom uložil sťažovateľovi trest odňatia slobody v trvaní 19 rokov s použitím protiústavného návratia časti asperačnej zásady v časti týkajúcej sa ukladania súhrnného trestu podľa zásad na uloženie úhrnného trestu v súlade s § 42 Trestného zákona. Okresný súd v predmetnom prípade výpočtom zvýšil hornú hranicu najprísnejšej trestnej sadzby odňatia slobody trestného činu spáchaného sťažovateľom (t. j. obzvlášť závažného zločinu vraždy 15 – 20 rokov) a uložil sťažovateľovi ako obžalovanému trest nad jednu polovicu takto určenej trestnej sadzby odňatia slobody a zároveň následne s ohľadom na prevahu pomeru poľahčujúcich okolností aplikoval aj ustanovenie § 38 ods. 3 Trestného zákona a znížil hornú hranicu trestnej sadzby odňatia slobody ustanovenej v osobitnej časti Trestného zákona o jednu tretinu, t. j. vrátil sa k pôvodnej výmere trestnej sadzby, avšak trest sťažovateľovi ukladal v hornej polovici takto určenej trestnej sadzby, t. j. vo výmere 17</p>

	<p>rokov a 6 mesiacov až 20 rokov.</p> <p>Návrh sťažovateľa na obnovu konania bol všeobecnými súdmi zamietnutý, pričom okresný a krajský súd pri svojich rozhodnutiach konštatovali nespĺnenie podmienok obnovy konania, tak ako to predpokladá § 394 Trestného poriadku, a to z dôvodu, že síce nález ústavného súdu sp. zn. PL. ÚS 106/2011 je skutočnosťou skôr neznámou, avšak sťažovateľovi pôvodne uložený trest odňatia slobody nebol v zrejmom nepomere k závažnosti trestného činu, za ktorý bol odsúdený, a taktiež nebol v zrejmom nepomere k účelu trestu. Inými slovami, všeobecné súdy v posudzovanom prípade vychádzajúc z okolností sťažovateľovej trestnej veci prejedlikovali ďalší svoj postup v prípade povolenia obnovy konania v tom smere, že nové rozhodnutie, ktoré by mohlo byť vydané, by pre sťažovateľa ako odsúdeného nebolo priaznivejšie vo výške uloženého trestu, resp. že by sťažovateľovi uložili trest odňatia slobody v obdobnej výmere.</p> <p>Ak by však okresný súd pri svojom pôvodnom rozhodovaní o treste vychádzal iba z prvej časti vety § 41 ods. 2 Trestného zákona, ukladal by sťažovateľovi trest v rámci trestnej sadzby v rozmedzí 15 až 20 rokov, a nie v rozmedzí od 17 rokov a 6 mesiacov do 20 rokov. Ústavný súd preto konštatuje, že okresný súd v pôvodnom konaní uložil sťažovateľovi trest odňatia slobody s použitím protiústavného náveta časti asperačnej zásady týkajúcej sa ukladania úhrnného trestu podľa § 41 ods. 2 Trestného zákona, pričom nemožno bez akýchkoľvek pochybností vylúčiť, že v prípade nepostupovania podľa § 41 ods. 2 Trestného zákona textu za bodkočiarkou by okresný súd uložil iný, pre sťažovateľa priaznivejší trest. V tejto súvislosti treba poukázať judikatúru ústavného súdu, z ktorej okrem iného vyplýva, že v prípadoch, ak pri uplatnení štandardných metód výkladu prichádzajú do úvahy rôzne výklady súvisiacich právnych noriem, bol uprednostnený ten, ktorý zabezpečí plnohodnotnú, resp. plnohodnotnejšiu realizáciu ústavou garantovaných práv fyzických osôb alebo právnických osôb.</p> <p>Ústavný súd tiež poukázal na závery uvedené v zjednocujúcom stanovisku ústavného súdu sp. zn. PLz. ÚS 2/2014 zo 7. mája 2014, podľa ktorých mal všeobecný súd obnovu konania v danom prípade povoliť.</p> <p><u>Ústavný súd preto rozhodol, že základné právo sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením krajského súdu porušené bolo, napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie.</u></p> <p><u>Ústavný súd sťažovateľovi priznal právo na náhradu trov konania.</u></p>
<p>použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEF a iných súdov</p>	<p>Ústavný súd SR: IV. ÚS 186/07, PL. ÚS 15/98, PLz. ÚS 2/2014</p>

<p>spisová značka</p>	<p>I. ÚS 285/2014</p>
<p>sudca spravodajca</p>	<p>Peter Brňák</p>
<p>druh konania</p>	<p>čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky - konanie o sťažnostiach fyzických alebo právnických osôb</p>
<p>druh rozhodnutia a spôsob vybavenia</p>	<p>nález – vyhovené</p>
<p>dátum rozhodnutia</p>	<p>13. augusta 2014</p>
<p>dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv</p>	<p>čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd</p>
<p>skutkový stav a základné fakty</p>	<p>Sťažovateľovi bol v trestnom konaní uložený súhrnný trest odňatia slobody podľa ust. § 35 ods. 2 zák. č. 140/1961 Zb. Trestného zákona, ktorý bol účinný do 31.12.2005 a bol zrušený zákonom č. 300/2005 Z.z. Trestným zákonom.</p> <p>V dôsledku nálezú Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) sp. zn. PL. ÚS 106/2011, ktorým bol vyslovený nesúladiť časti § 41 ods. 2 zák. č. 300/2005 Z.z. s Ústavou Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), sťažovateľ podal návrh na obnovu trestného konania. Tento svoj návrh odôvodnil tým, že § 35 ods. 2 zák. č. 140/1961 Zb. obsahoval totožné protiústavné ustanovenie ako § 41 ods. 2 zák. č. 300/2005 Z.z. a preto sú aj v tomto prípade dané dôvody na obnovu konania podľa ust. § 41b ods. 1 zák. č. 38/1993 o organizácii Ústavného súdu a konaní pred ním v znení neskorších predpisov.</p> <p>Okresný súd návrh na povolenie konania zamietol a sťažnosť sťažovateľa proti tomuto rozhodnutiu bola uznesením krajského súdu zamietnutá.</p>

	<p>Sťažovateľ podal proti rozhodnutiu krajského súdu ústavnú sťažnosť, v ktorej namietal, že obnova konania mala byť z vyššie uvedených dôvodov povolená a rozhodnutím krajského súdu tak došlo k porušeniu základných práv podľa čl. 46 ods. 1 ústavy ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“).</p>
ratio decidendi	<p>Z porovnania § 35 ods. 2 zák. č. 140/1961 Zb. a § 41 ods. 2 zák. č. 300/2005 Z.z. v znení účinnom do 20.12.2012 je zrejmé, že Trestný zákon účinný od 1. januára 2006 obsahoval rovnaké ustanovenie o asperačnej zásade, ktorá ako právne pravidlo bola prevzatá z predošlej právnej úpravy.</p> <p>Nálezom ústavného súdu sp. zn. PL. ÚS 106/2011 bol pritom vyslovený nesúlad časti ustanovenia § 41 ods. 2 zák. č. 300/2005 Z.z. v znení účinnom do 20.12.2012 a to v texte za bodkočiarkou v znení „súd uloží páchateľovi trest nad jednu polovicu takto určenej trestnej sadzby odňatia slobody“ s Ústavou Slovenskej republiky.</p> <p>Z dôvodu totožnosti uvedeného inštitútu v oboch porovnávaných právnych úpravách je možné vyvodiť, že ak by bol daný návrh na začatie konania pred ústavným súdom za účinnosti právnej úpravy podľa zák. č. 140/1961 Zb., dospel by ústavný súd k rovnakým východiskovým úvahám, ako to bolo v prípade neskoršej právnej úpravy, teda podľa Trestného zákona účinného od 1. januára 2006.</p> <p>Krajský súd mal postupujúc podľa čl. 152 ods. 4 ústavy interpretovať obsah nálezu ústavného súdu sp. zn. PL. ÚS 106/2011 z 28. novembra 2012, vo vzťahu k účelu asperačnej zásady ako takej, ktorý je vyjadrený predovšetkým v sprísnených podmienkach trestania páchateľov trestných činov. K prvkom implikovaným v ústavnom princípe právneho štátu sa totiž radí taká interpretácia a aplikácia práva, pri ktorej sa okrem formálnych znakov právnej úpravy rešpektuje aj obsah právnej úpravy. Identifikácia obsahu právnej úpravy by sa mala začať určením účelu právnej normy.</p> <p>Ústavný súd konštatuje, že oba sudy v pôvodnom konaní uložili sťažovateľovi trest odňatia slobody s použitím návätia časti asperačnej zásady týkajúcej sa ukladania úhrnného trestu podľa § 35 ods. 2 starého Trestného zákona, pričom nemožno bez akýchkoľvek pochybností vylúčiť, že v prípade nepostupovania podľa § 35 ods. 2 starého Trestného zákona (ekvivalentne k podmienkam nového Trestného zákona podľa § 41 ods. 2 textu za bodkočiarkou, pozn.) by všeobecné sudy uložili iný, pre sťažovateľa priaznivejší trest. V tejto súvislosti treba poukázať judikatúru ústavného súdu, z ktorej okrem iného vyplýva, že v prípadoch, ak pri uplatnení štandardných metód výkladu prichádzajú do úvahy rôzne výklady súvisiacich právnych noriem, bol uprednostnený ten, ktorý zabezpečí plnohodnotnú, resp. plnohodnotnejšiu realizáciu ústavou garantovaných práv fyzických osôb alebo právnických osôb.</p> <p>Ústavný súd tiež poukázal na závery uvedené v zjednocujúcom stanovisku ústavného súdu sp. zn. PLz. ÚS 2/2014 zo 7. mája 2014, podľa ktorých mal všeobecný súd bez ďalšieho povoliť obnovu konania v prípadoch, ak bol trest uložený podľa ust. § 41 ods. 1 zák. č. 300/2005 Z.z. v znení účinnom do 20.12.2012.</p> <p><u>Ústavný súd preto rozhodol, že základné právo sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením krajského súdu porušené bolo, napadnuté uznesenie zrušil a vec krajskému súdu vrátil na ďalšie konanie.</u></p> <p><u>Ústavný súd sťažovateľovi priznal právo na náhradu trov konania.</u></p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov	Ústavný súd SR: PL. ÚS 15/98, PLz. ÚS 2/2014

spisová značka	I. ÚS 87/2014
sudca spravodajca	Milan Lalík
druh konania	čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky - konanie o sťažnostiach fyzických alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – vyhovené
dátum rozhodnutia	10. septembra 2014
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd

<p>skutkový stav a základné fakty</p>	<p>čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd</p> <p>Sťažovatelia si v konaní pred Sociálnou poisťovňou uplatnili nároky na úrazové dávky, ktoré im mali vzniknúť v dôsledku úmrtia ich manžela, resp. otca pri pracovnom úraze. Rozhodnutiami Sociálnej poisťovne im predmetné dávky neboli priznané, pričom Sociálna poisťovňa vychádzala zo skutočnosti, že v konaní nebola preukázané, že smrť príbuzného sťažovateľov nastala v dôsledku pracovného úrazu. Podľa Sociálnej poisťovne mali túto skutočnosť preukázať sťažovatelia a to podaním určovacej žaloby podľa ust. § 80 písm. c) OSP na všeobecnom súde, keďže samotná Sociálna poisťovňa nie je povinná vyčerpávajúco skúmať, či k úmrtiu došlo následkom pracovného úrazu. Takáto povinnosť jej totiž nevyplýva zo zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“) a právomoc rozhodnúť o takejto otázke prináleží iba všeobecnému súdu v civilnom konaní.</p> <p>Sťažovatelia napadli rozhodnutia Sociálnej poisťovne na krajskom súde, ktorý ich žalobcu zamietol. Po odvolaní sťažovateľov bol rozsudok krajského súdu potvrdený rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“).</p> <p>Sťažovatelia podali proti rozsudku najvyššieho súdu ústavnú sťažnosť, v ktorej namietali, že najvyšší súd nesprávne vychádzal z názoru, že Sociálna poisťovňa nemá právomoc rozhodnúť, či smrť ich príbuzného bola pracovným úrazom a že o tejto skutočnosti môže rozhodnúť len všeobecný súd. Podľa sťažovateľov takéto rozhodnutie je naopak v právomoci Sociálnej poisťovne, pretože pre rozhodnutie o priznaní, resp. nepriznaní úrazovej dávky, ktoré jej jednoznačne patrí, je toto skutkové zistenie nevyhnutným predpokladom a Sociálna poisťovňa o tejto skutočnosti vlastne aj v danom prípade (negatívne) rozhodla. Pokiaľ zákon zveruje do právomoci Sociálnej poisťovne rozhodnutie o dávke, nárok na ktorú vzniká v dôsledku usmrtienia pri pracovnom úraze, je Sociálna poisťovňa oprávnená rozhodnúť aj o tom, či smrť zamestnanca bola pracovným úrazom a to aj bez toho, aby jej túto právomoc príslušný zákon výslovne zveril. Ak by totiž Sociálna poisťovňa nemala právomoc v tejto veci konať, mala konanie zastaviť a ak tak neurobila, mali jej rozhodnutia všeobecné súdy zrušiť. Najvyšší súd však v odôvodnení svojho rozhodnutia na jednej strane autorizuje postup Sociálnej poisťovne, ktorá ustálila, že smrť ich príbuzného nebola pracovným úrazom, na druhej strane však tvrdí, že Sociálne poisťovňa na takéto rozhodnutie nemá právomoc.</p> <p>Rozhodnutie najvyššieho súdu je preto vnútorne rozporné, arbitrárne, nepreskúmateľné a v rozpore s kogentnými normami príslušných právnych predpisov a najvyšší súd týmto rozhodnutím porušil právo sťažovateľov na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a nepriznaním pozostalostnej dávky bolo porušené aj ich právo vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 1 Dodatkového protokolu k dohovoru (ďalej len „dodatkový protokol“).</p>
<p>ratio decidendi</p>	<p>Podstatu predloženej sťažnosti a aj konania pred všeobecnými súdmi tvorí otázka, či Sociálnej poisťovni prináleží posudzovať, že úraz zamestnanca, z ktorého sa uplatňuje celý komplex úrazových dávok, bol pracovným úrazom a do akej miery má byť takéto posúdenie predmetom prieskumu zo strany všeobecných súdov v rámci správneho súdnictva.</p> <p>Najvyšší súd vychádzal z premisy, že zo žiadneho ustanovenia zákona o sociálnom poistení nevyplýva oprávnenie Sociálnej poisťovne rozhodovať o tom, či úraz bol pracovným úrazom. Ústavný súd s týmto tvrdením nesúhlasí, pretože ak Sociálna poisťovňa rozhoduje o priznaní úrazovej dávky, čo nepochybne patrí do jej právomoci, musí sa v rámci predbežnej otázky vysporiadať s tým, či došlo k pracovnému úrazu, ktorý je v takom prípade rozhodnou právnou skutočnosťou a ako jedna z materiálnych podmienok tvorí imanentnú súčasť zákonnej dávkovej schémy pre priznanie úrazovej dávky. Posudzovanie tejto predbežnej otázky pritom nemôže byť úplne svojvoľné či neodôvodnené, ale musí sa riadiť zákonnými pravidlami (najmä v zmysle § 195 a § 198 zákona o sociálnom poistení), ktorých účelom je presné a úplné zistenie skutočného stavu veci. Sociálna poisťovňa ako orgán aplikujúci právo musí pri svojej činnosti dbať na to, aby jej rozhodnutia a konanie, ktoré im predchádzalo, majú na mysli predovšetkým vykonávanie dokazovania v rámci zákona o sociálnom poistení, boli úplné, presvedčivé a vzbudzovali dôveru v spravodlivosť. Pokiaľ skutkové závery vyplývajúce z posúdenia predbežnej otázky sú bez akéhokoľvek akceptovateľného racionálneho základu a v príkrom rozpore s predloženými podkladmi či vykonanými dôkazmi, nemožno hovoriť o zákonnom rozhodnutí orgánu verejnej správy.</p>

	<p>Vo veci sťažovateľov Sociálna poisťovňa vyslovila v rámci predbežnej otázky záver, že pracovný úraz u nebohého zamestnanca nebol preukázaný, pričom z pohľadu sťažovateľov neprihliadla na nimi predkladané dôkazy, ktoré opätovne predložili v konaní pred všeobecnými súdmi podľa piatej časti OSP. Ak Sociálna poisťovňa vydala rozhodnutia na základe úsudku prijatého v rámci predbežnej otázky, je potom úlohou všeobecných súdov, aby v rámci postupu podľa § 247 a nasl. OSP a v medziach podanej žaloby preskúmali, či prijatý záver správneho orgánu o relevantnej predbežnej otázke mal oporu v dokazovaní potrebnom na jej riadne objasnenie, alebo či nejde o exces alebo zjavnú svojvôľu, ktorá môže mať za následok vyslovenie nezákonnosti rozhodnutí a postupu správneho orgánu. Vo veci sťažovateľov najvyšší súd a ani krajský súd neuskutočnili takýto prieskum, napriek tomu, že sťažovatelia namietali spôsob dokazovania a vyhodnotenie predbežnej otázky, ktorá v konečnom dôsledku viedla k nepriznaniu úrazovej dávky zo strany správneho orgánu. Najvyšší súd žiadnym spôsobom bližšie nereagoval na tieto sťažovateľmi vznesené námietky, uspokojil sa s konštatovaním, že sťažovatelia nevyužili možnosť podať na súd určovaciu žalobu podľa § 80 písm. c) OSP, a tak správny orgán si urobil o spornej otázke pracovného úrazu úsudok sám, pričom nebol povinný vykonávať vyčerpávajúce dokazovanie. Ústavný súd opakovane uvádza, že správny orgán nemôže konať svojvoľne ani pri formulovaní úsudku v rámci predbežnej otázky a aj takýto postup má byť predmetom prieskumu zákonnosti napadnutého rozhodnutia, k čomu vo veci sťažovateľov nedošlo. Súd pritom môže vykonať všetky potrebné dôkazy nevyhnutné na preskúmanie napadnutého rozhodnutia a nie je viazaný skutkovým stavom zisteným správnym orgánom (§ 250i OSP).</p> <p>Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) preto konštatuje, že postup najvyššieho súdu pri prieskume zákonnosti žalobou napadnutých rozhodnutí Sociálnej poisťovne bol striktné formálny a ústavne neudržateľný, keď najvyšší súd neuznal nárok sťažovateľov na odškodnenie bez podrobnejšieho rozboru, len s odkazom na uplatnenie nároku podľa § 80 písm. c) OSP. Ústavný súd k tomu dodáva, že predmetom určenia podľa § 80 písm. c) OSP môže byť len právo alebo právny vzťah, ale nie právna skutočnosť, za predpokladu, ak nie je možné uplatniť nárok na plnenie, ktorý v predmetnej veci bol správne uplatnený.</p> <p>Pri posudzovaní zásahu do základného práva sťažovateľov vlastniť majetok prihliadal ústavný súd na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva, v zmysle ktorej sa za majetok považuje aj majetková hodnota vrátane pohľadávky, o ktorých môžu sťažovatelia tvrdiť, že majú aspoň legitímnu nádej na jej zhmotnenie. Ústavný súd uvádza, že arbitrárnosť rozsudku najvyššieho súdu, poprela legitímnu nádej sťažovateľov na zhmotnenie ich majetkových očakávaní.</p> <p><u>Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti ústavný súd rozhodol, že základné právo sťažovateľov na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy v spojení so základným právom vlastniť majetok podľa čl. 20 ústavy a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v spojení s čl. 1 dodatkového protokolu konaním a rozsudkom najvyššieho súdu porušené bolo, napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil najvyššiemu súdu na ďalšie konanie.</u></p> <p><u>Ústavný súd sťažovateľom priznal právo na náhradu trov konania.</u></p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEK a iných súdov	Ústavný súd SR: IV. ÚS 77/02, I. ÚS 108/2014 ESEK: rozsudok vo veci PINE VALLEY DEVELOPMENTS LTD. a iní v. Írsko z 29. novembra 1991 a rozsudok vo veci PRESSOS COMPANIA NAVIERA S. A. a iní v. Belgicko z 20. novembra 1995

spisová značka	I. ÚS 282/2014
sudca spravodajca	Milan Lalík
druh konania	čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky - konanie o sťažnostiach fyzických alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – vyhovené
dátum rozhodnutia	17. septembra 2014
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd

<p>skutkový stav a základné fakty</p>	<p>Sťažovateľke v procesnom postavení žalovanej bola v občianskom súdnom konaní rozsudkom okresného súdu uložená povinnosť na zaplatenie sumy 1 143,86 € z titulu náhrady škody, ktorá mala žalobkyni vzniknúť tým, že jej sťažovateľka po skončení doby nájmu na základe zmluvy o podnikateľskom nájme huteľných vecí nevrátila predmet nájmu (vibračná noha), keďže tento bol sťažovateľke odcudzený.</p> <p>Na odvolanie sťažovateľky bol predmetný rozsudok potvrdený rozsudkom krajského súdu. V odôvodnení svojho rozsudku krajský súd uviedol, že pokiaľ sa sťažovateľka v konaní bránila tým, že zodpovednosť za odcudzenie má znášať žalobkyňa, ktorá bola podľa nájomnej zmluvy povinná predmet nájmu poistiť aj pre prípad krádeže, táto obrana nie je dôvodná. Krajský súd poukázal na znenie článku IX základných podmienok nájmu, v zmysle ktorého sa povinnosť žalobkyne na poistenie predmetu nájmu nevzťahovala na „straty každého druhu, vrátane ušlého zisku, pokút, mánk, strát vzniknutých z omeškania“, pričom tieto pojmy (rovnako ako okresný súd) vykladal tak, že sa výluka z poistenia vzťahovala aj na prípad krádeže. Sťažovateľka síce uvádzala, že v týchto zmluvných ustanoveniach nie je prípad krádeže výslovne uvedený, zatiaľ čo na iných miestach nájomnej zmluvy (čl. VI a VII osobitných podmienok) sú tieto pojmy rozlišované, podľa krajského súdu to však nesvedčí v prospech záveru, že pod pojem „straty všetkého druhu“ nemožno subsumovať aj stratu spôsobenú odcudzením vecí, pretože pojmy strata a krádež sa rozlišujú v iných článkoch zmluvy, ktoré riešia úplne iné situácie, kde je toto rozlišovanie na mieste. Pojem straty tiež nie je možné vykladať výlučne v zmysle ekonomických kategórií uvedených v čl. IX, keďže pojem „vrátane“ v tomto článku neuvádza demonštratívny, ale rozširujúci výpočet jednotlivých druhov strát.</p> <p>Nedôvodná bola podľa krajského súdu aj námietka sťažovateľky vo vzťahu k výške škody, keď sťažovateľka nesúhlasila s tým, že pri jej určení sa vychádzalo z účtovných dokumentov predložených žalobkyňou a z výšky nadobúdajúcej ceny predmetu nájmu v roku 2008, pričom sa neprihliadalo na dĺžku a intenzitu používania predmetu nájmu a na jeho opotrebenie a v tejto otázke sa napriek návrhu sťažovateľky na nariadenie znaleckého dokazovania nevykonalo žiadne dokazovanie. Podľa krajského súdu išlo v danom prípade o zariadenie dlhšej životnosti, preto nemožno predpokladať, že by jeho cena po dvoch rokoch od nadobudnutia výrazne klesla, pričom nariadenie znaleckého dokazovania v danom prípade nebolo účelné, nakoľko samotný predmet nájmu v dôsledku odcudzenia nebol k dispozícii.</p> <p>Sťažovateľka proti rozsudku krajského súdu podala ústavnú sťažnosť, v ktorej namietala, že krajský súd vychádzal vo svojom rozhodnutí z nesprávneho výkladu ustanovení nájomnej zmluvy a pri stanovení výšky škody a) preniesol dôkazné bremeno zo žalobcu na sťažovateľku, b) určil výšku škody bez akéhokoľvek relevantného dôkazu vykonaného v priebehu súdneho konania, iba na podklade tvrdení žalobcu, resp. výstupov z jeho účtovníctva, ktoré nemajú žiadnu výpovednú hodnotu o skutočnej výške spôsobenej škody, c) k účastníkom konania nepristupoval rovnako tým, že nekriticky prijal tvrdenia žalobcu o výške spôsobenej škody a na strane druhej odmietol tvrdenia sťažovateľky o tom, že hodnota predmetu nájmu v danom čase neprevyšovala sumu 400 € a d) nepreskúmateľným spôsobom odôvodnil o údajne dlhú životnosť predmetu nájmu.</p> <p>Svojím rozsudkom tak krajský súd podľa sťažovateľky porušil jej právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), právo na rovnosť účastníkov v konaní podľa čl. 47 ods. 3 ústavy a právo na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“).</p>
<p>ratio decidendi</p>	<p>V danom prípade je zrejmé, že medzi účastníkmi zmluvy o podnikateľskom nájme nedošlo ku konsenzu ich vôle na výklade doslovného textu čl. IX tejto zmluvy. Podľa žalobkyne (prenajímateľky) z tohto zmluvného dojednaní malo jasne vyplývať, že predmet podnikateľského nájmu nemala poistený pre prípad jeho krádeže, a teda že škodu v dôsledku krádeže vzniknutú mala v celom rozsahu znášať sťažovateľka ako nájomca, resp. pre tento prípad poistenej udalosti si mala sťažovateľka predmet nájmu pripoistiť. Avšak podľa sťažovateľky z tohto zmluvného dojednaní malo jednoznačne vyplývať, že žalobkyňa ako prenajímateľka proklamovala, že predmet nájmu má poistený, okrem strát každého druhu ekonomického charakteru (napr. ušlý zisk, pokuty, manká a pod.), pričom tento výklad je podľa sťažovateľky legitímny aj vzhľadom na to, že žalobkyňa v predmetnej zmluve o podnikateľskom nájme, ktorú sama skoncipovala, používa aj pojem „strata“ aj pojem „krádež“, takže podľa sťažovateľky žalobkyňa sama medzi týmito pojmami v iných ustanoveniach dotknutej zmluvy o podnikateľskom nájme rozlišovala, a</p>

teda nemôže bez ďalšieho rozumne očakávať, aby pod pojem „... straty každého druhu...“ v prípade citovaného čl. IX bolo možné subsumovať aj pojem „krádež“, pretože ak by žalobkyňa mienila medzi výluky z postenia zaradiť aj krádež, tak potom by to v zmluve v čl. IX aj explicitne uviedla tak, ako to učinila v iných ustanoveniach tejto zmluvy. V zmysle tohto výkladu bola sťažovateľka v presvedčení, že žalobkyňa ako prenajímateľka mala predmet nájmu poistený aj pre prípad krádeže.

Uvedený rozkol vo vôli účastníkov sporu týkajúce sa výkladu citovaného čl. IX zmluvy o podnikateľskom nájme krajský súd uzavrel bez ďalšieho, stotožniac sa so závermi okresného súdu, tak, že používanie pojmov „strata“ a „krádež“ na iných miestach zmluvy o podnikateľskom nájme má iný význam, avšak v prípade čl. IX je pojem „strata“ potrebné vykladať v širšom význame, a treba tento pojem aplikovať na akýkoľvek prípad, keď fyzická osoba stratí dispozičnú moc nad vecou, teda aj na krádež.

V uvedených súvislostiach sa však krajský súd sa vôbec nezaoberal a nevysporiadal sa s tým, že predmetná zmluva bola koncipovaná a napísaná iba jednou jej zmluvnou stranou (žalobkyňou ako prenajímateľkou) a sťažovateľka (ako nájomca) k nej len „pristúpila“ bez možnosti ovplyvnenia jej obsahu, čo predstavuje ďalší zásadný argument týkajúci sa interpretácie zmluvy. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) v tomto smere odkazuje na všeobecne platný princíp, podľa ktorého ak sú v zmluve použité formulácie a pojmy, ktoré možno vykladať rozdielne, javí sa byť spravodlivým vykladať ich v neprospech toho, kto ich do zmluvy uložil. Zmyslom tohto princípu je neumožniť strane naformulovať v zmluve ustanovenie pripúšťajúce viacvýznamový výklad a následne v zlej viere zneužiť mnohoznačnosť tohto ustanovenia na úkor záujmov druhej zmluvnej strany.

Okrem toho krajský súd nevysporiadal ani s tým, či žalobkyňa ako prenajímateľka mohla spravodlivo od sťažovateľky ako nájomníka očakávať, a to aj vzhľadom na nejasný obsah čl. IX zmluvy o podnikateľskom nájme, že bude mať vedomosť o rozsahu a podmienkach ňou uzavretého poistenia na predmet nájmu, keď samotná žalobkyňa síce na jednej strane tvrdila v priebehu konania, že predmet nájmu nemá pre prípad krádeže poistený, avšak z ňou predloženej poistnej zmluvy vyplynula iná skutočnosť (rozdiel bol len v rozsahu poisteného krytia, pozn.).

Ústavný súd tiež poukazuje na skutočnosť, že krajský súd, rovnako ako pred ním aj okresný súd, založil svoje rozhodnutie na tom, že sťažovateľka ako nájomca bola zodpovedná za škodu z dôvodu, že predmet nájmu nevrátila žalobkyňi ako prenajímateľke po skončení doby nájmu, avšak žiadnym spôsobom sa nevysporiadal s tým, že v zmluve o podnikateľskom nájme absentovala dohoda o dobe nájmu.

Podľa ústavného súdu rozhodnutie krajského súdu vykazuje známky svojvôle aj v časti odôvodnenia týkajúceho sa ustálenia výšky žalobkyňou uplatnenej škody, pričom krajský súd svoje rozhodnutie založil na tom, že žalobkyňa preukázala (zdokladovala) nadobúdaciu cenu predmetu nájmu a následne len na základe úvahy (bez dokazovania) vzhľadom na dobu používania predmetu nájmu krajský súd ustálil sumu uplatnenej škody. V tomto smere ústavný súd poukazuje na skutočnosť, že zo súdneho spisu vyplýva, že žalobkyňa síce predložila doklad o nadobudnutí predmetu nájmu, avšak tento podľa tohto ňou predloženého dôkazu nenadobudla žalobkyňa, tak ako to sama tvrdí (s čím sa bez ďalšieho stotožnili aj sudy), ale tento predmet nájmu bol zakúpený treťou obchodnou spoločnosťou, pričom žalobkyňa sama nepreukázala a ani sudy nevykonali žiadne dokazovanie o identite tejto obchodnej spoločnosti odlišnej od žalobkyne. Okrem toho zo súdneho spisu nevyplýva, že by bolo vykonané dokazovanie týkajúce sa doby a intenzity používania predmetu nájmu, vzhľadom na predmet činnosti žalobkyne, ktorá predmet nájmu prenajímala, a teda intenzita (permanencia) jeho používania mohla mať vplyv na jeho opotrebenie a v konečnom dôsledku tak aj na jeho cenu.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd konštatuje, že krajský súd by sa mal pri výklade zmluvy o podnikateľskom nájme vyhnúť takému výkladu, ktorý je pochybný, a to hlavne s ohľadom na problematické dôsledky, ku ktorým vedie a v dôsledku ktorých sa v danom prípade celkom formalisticky, svojvoľne a arbitrárne priklonil na stranu jednej zo sporových strán oproti strane druhej.

Podľa ústavného súdu krajský súd rozhodol v danej veci bez toho, aby jeho rozhodnutie malo rozumný základ v obsahu spisu a poskytovalo rozumné vysvetlenie toho, čo bolo medzi sporovými stranami pochybné. V tejto súvislosti ústavný súd konštatuje, že interpretácia zmlúv ako prejavov autonómnej normotvorby účastníkov súkromnoprávných vzťahov je zásadne úlohou všeobecných súdov, avšak len potiaľ, pokiaľ všeobecné sudy

	<p>nerozhodujú v extrémnom rozpore s obsahom súdneho spisu alebo s princípom spravodlivosti alebo arbitrárne; opačný postup je možné označiť za svojvôľu, ktorou sa porušujú ústavne zaručené práva a do tohto procesu ústavný súd už musí zasiahnuť.</p> <p><u>Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti ústavný súd rozhodol, že základné právo sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, základné právo na rovnosť účastníkov v konaní zaručené v čl. 47 ods. 3 ústavy a právo na spravodlivý súdny proces zaručené v čl. 6 ods. 1 dohovoru o rozsudkom krajského súdu porušené bolo, napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie.</u></p> <p><u>Ústavný súd sťažovateľke priznal právo na náhradu trov konania.</u></p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EStP a iných súdov	Ústavný súd SR: I. ÚS 13/00, I. ÚS 243/07

Nálezy – prieťahy v konaní:

spisová značka	I. ÚS 122/2014
sudca spravodajca	Milan Lalič
druh konania	čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky - konanie o sťažnostiach fyzických alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – vyhovené
dátum rozhodnutia	2. júla 2014
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľka namietala porušenie práv vyplývajúcich z označených článkov Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom okresného súdu v konaní o určenie neplatnosti právneho úkonu a o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, ktoré začalo v roku 2006.
ratio decidendi	<p>Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) v súlade so svojou doterajšou judikatúrou pri rozhodovaní o sťažnosti zohľadnil tri základné kritériá:</p> <p>1. Pokiaľ ide o hodnotenie napadnutého konania z hľadiska zložitosti veci, ústavný súd konštatuje, že vec patrí do štandardnej agendy všeobecných súdov a v zásade ju nemožno hodnotiť ako právne ani skutkovo zložitú. V okolnostiach danej veci, najmä vzhľadom na veľký počet účastníkov konania na strane navrhovateľov, ako aj odporcov ústavný súd pripúšťa určitú mieru skutkovej zložitosti, čo však okresný súd nezabavuje zodpovednosti za stav napadnutého konania, v akom sa nachádza v čase rozhodovania ústavného súdu o sťažnosti.</p> <p>2. Pri hodnotení správania sťažovateľky ako účastníčky konania v procesnom postavení žalovanej v 1. rade ústavný súd nezistil žiadne okolnosti, ktoré by mohli byť zohľadnené v jej neprospech pri posudzovaní dĺžky konania.</p> <p>3. Pokiaľ ide o postup okresného súdu v predmetnom konaní, možno konštatovať, že tento síce postupoval plynulo, avšak nesústredene a neefektívne. Okresný súd totiž v konaní závažne pochybil, keď vo svojom rozsudku zo dňa 6. mája 2009 nerozhodol aj o späťvzati návrhu na začatie konania proti odporcom v 2. až 56. rade. K odstráneniu uvedeného procesného pochybenia došlo až po tom, ako bol predmetný rozsudok po odvolaní zrušený uznesením krajského súdu a po vrátení veci prvostupňový súd svojim uznesením rozhodol, že späťvzatie nepripúšťa. Predmetné uznesenie bolo po odvolaní uznesením odvolacieho súdu zo dňa 30. decembra 2013 zmenené tak, že konanie bolo v rozsahu späťvzatia zastavené. Vzhľadom na vyššie uvedené ústavný súd konštatoval, že nie je ústavnoprávne akceptovateľné, ak napadnuté konanie nebolo právoplatne skončené ani po takmer 9 rokoch od jeho začatia.</p> <p><u>Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti ústavný súd rozhodol, že základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy</u></p>

	<p>a právo na prejednanie jej veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v namietanom konaní porušené bolo.</p> <p><u>Ústavný súd priznal sťažovateľke právo na finančné zadost'učinenie vo výške 2 000 € a právo na náhradu trov konania.</u></p> <p>Ústavný súd neprikázal okresnému súdu konať vo veci bez zbytočných prieťahov, keďže takýto príkaz už bol okresnému súdu daný v rozhodnutí sp. zn. IV. ÚS 194/2013, ktoré sa týkalo iných účastníkov konania.</p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov	***

spisová značka	I. ÚS 701/2013
sudca spravodajca	Milan Lalić
druh konania	čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky - konanie o sťažnostiach fyzických alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – vyhovené
dátum rozhodnutia	9. júla 2014
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
skutkový stav a základné fakty	<p>Sťažovateľ namietal porušenie práv vyplývajúcich z označených článkov Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom krajského riaditeľstva Policajného zboru a krajskej prokuratúry v trestnom konaní, ktoré proti sťažovateľovi začalo vznesením obvinenia v roku 1995.</p>
ratio decidendi	<p>Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) v súlade so svojou doterajšou judikatúrou pri rozhodovaní o sťažnosti zohľadnil tri základné kritériá:</p> <p>1. Pokiaľ ide o kritérium zložitosti veci, ústavný súd konštatuje, že vec nie je po právnej stránke zložitá. Skutková zložitosť veci však spočívala najmä v rozsiahlom dokazovaní a výsluchoch poškodených (najmenej 24798 osôb) a potrebou vykonania úkonov dožiadanim právnej pomoci z Macedónskej republiky. Výsluchy poškodených - svedkov boli vykonané v období od 24. apríla 1995 do 18. septembra 1997 v počte 24798 zápisníc a dĺžka konania bola ovplyvnená najmä neposkytnutím právnej pomoci Macedónskou republikou, keď žiadosť o súčinnosť bola vypracovaná 22. septembra 2000 a k jej úplnému vybaveniu došlo až 7. januára 2014.</p> <p>2. Pri hodnotení správania sťažovateľa ako účastníka ústavný súd nezistil žiadne okolnosti, ktoré by mohli byť zohľadnené v jeho neprospech pri posudzovaní dĺžky konania.</p> <p>3. V rámci tretieho kritéria sa ústavný súd zaoberal postupom krajského riaditeľstva a krajskej prokuratúry v napadnutom konaní. Vzhľadom na dĺžku doterajšieho konania a počet vykonaných úkonov neuvádza ich podrobnú chronológiu. Podľa zistení ústavného súdu bolo konanie v predmetnej veci poznačené obdobím nečinnosti, ale predovšetkým neefektívnou činnosťou krajského riaditeľstva i krajskej prokuratúry, keď sa pôvodne za takmer 10 rokov nepodarilo zabezpečiť právnu pomoc z Macedónskej republiky a až po prijatí potrebných opatrení na jej strane došlo k jej poskytnutiu za 3 roky, v dôsledku čoho bolo možné ukončiť fázu vyšetrovania a podať návrh na obžalobu.</p> <p><u>Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti ústavný súd rozhodol, že krajské riaditeľstvo a krajská prokuratúra svojim postupom v namietanom konaní porušili základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie jeho veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a prikázal krajskej prokuratúre vo veci konať bez zbytočných prieťahov.</u></p> <p><u>Ústavný súd priznal sťažovateľovi právo na finančné zadost'učinenie vo výške 1 000 € vo vzťahu ku krajskému riaditeľstvu a 500 € vo vzťahu ku krajskej prokuratúre a právo na náhradu trov konania.</u></p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov	***

spisová značka	I. ÚS 189/2014
sudca spravodajca	Milan Lalič
druh konania	čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky - konanie o sťažnostiach fyzických alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – v časti vyhovené – v časti nevyhovené
dátum rozhodnutia	9. júla 2014
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľka namietala porušenie práv vyplývajúcich z označených článkov Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom okresného súdu v konaní o zaplatenie sumy 729,70 €, ktoré začalo v roku 2007.
ratio decidendi	<p>Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) v súlade so svojou doterajšou judikatúrou pri rozhodovaní o sťažnosti zohľadnil tri základné kritériá:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Pokiaľ ide o kritérium zložitosti veci, ústavný súd konštatoval, že celková dĺžka konania nebola výrazne ovplyvnená právnou alebo skutkovou zložitou veci. 2. Pri hodnotení správania sťažovateľky v predmetnom konaní ústavný súd nezistil žiadne nedostatky, ktoré by mohli byť podstatné pre spomalenie postupu konania v predmetnej veci. 3. Tretím kritériom, podľa ktorého ústavný súd hodnotil, či v posudzovanom konaní došlo k zbytočným prieťahom, bol postup okresného súdu v konaní. Ústavný súd konštatoval, že samotnú dĺžku konania (sedem rokov a tri mesiace len na súde prvého stupňa) nemožno považovať za ústavne akceptovateľnú. <p><u>Ústavný súd preto rozhodol, že základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie jej veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru porušené bolo.</u></p> <p><u>Ústavný súd priznal sťažovateľke právo na finančné zadosťučinenie vo výške 500 € a právo na náhradu trov konania.</u></p> <p><u>Ústavný súd nevyhovel sťažnosti v časti, v ktorej sťažovateľka žiadala, aby bol okresnému súdu uložený príkaz konať vo veci bez zbytočných prieťahov, keďže v čase rozhodnutia ústavného súdu už okresný súd vo veci (neprávoplatne) rozhodol.</u></p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EŠP a iných súdov	***

spisová značka	I. ÚS 166/2014
sudca spravodajca	Peter Brňák
druh konania	čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky - konanie o sťažnostiach fyzických alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – v časti vyhovené – v časti nevyhovené
dátum rozhodnutia	13. augusta 2014
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľ namietal porušenie práv vyplývajúcich z označených článkov Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom okresného a krajského súdu v konaní o určenie vyživovacej povinnosti, ktoré začalo v roku 2005.
ratio decidendi	<p>Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) v súlade so svojou doterajšou judikatúrou pri rozhodovaní o sťažnosti zohľadnil tri základné kritériá:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ústavný súd predovšetkým konštatuje, že predmetom konania je rozhodovanie o výživnom, kde sa predpokladá osobitná pozornosť venovaná efektívnemu a rýchlemu postupu súdu. Keďže ústavný súd skutkovú a právnu zložitost' už hodnotil v predchádzajúcich nálezoch týkajúcich sa ďalších účastníkov konania, týmto kritériom sa

	<p>už bližšie nezaoberal, pretože sa s názorom iných senátov ústavného súdu stotožnil.</p> <p>2. Pri hodnotení správania sťažovateľa ako účastníka konania ústavný súd nezistil, že by mu v posudzovanom období bolo možné pričítať negatívny podiel na namietanej dĺžke konania.</p> <p>3. Tretím hodnotiacim kritériom bol postup okresného a krajského súdu v namietanom konaní.</p> <p>a) <i>pokiaľ ide o postup okresného súdu</i>, ústavný súd konštatoval, že konanie bolo právoplatne skončené po podaní ústavnej sťažnosti a to až po takmer 9 rokoch od jeho začatia (z uvedeného obdobia bolo konanie na obdobie 4 rokov toto konanie prerušené, t. j. v konaní existovala zákonná prekážka ďalšieho postupu okresného súdu). Aj keď možno nájsť v konaní okresného súdu viaceré obdobia nečinnosti, ústavný súd ich bližšie nehodnotil, pretože konanie na okresnom súde je poznačené ako celok neprimeranou dĺžkou a neefektívnosťou. V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na skutočnosť, že okresný súd síce vo veci rozhodol 28. októbra 2010, avšak toto rozhodnutie bolo krajským súdom zrušené pre chyby na strane okresného súdu.</p> <p><u>Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti ústavný súd rozhodol, že základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie jeho veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu porušené bolo.</u></p> <p><u>Ústavný súd priznal sťažovateľovi právo na finančné zadosťučinenie vo výške 4 000 € a právo na náhradu trov konania.</u></p> <p><u>Ústavný súd nevyhovел sťažnosti v prevyšujúcej časti sťažovateľom požadovaného finančného zadosťučinenia v sume 11 000 €, keďže ho nepovažoval za primerané.</u></p> <p>Ústavný súd nerozhodol o návrhu na uloženie príkazu okresnému súdu konať vo veci bez zbytočných prieťahov, pretože taký príkaz už bol okresnému súdu v inom náleze daný.</p> <p>b) <i>pokiaľ ide o postup krajského súdu</i>, ústavný súd zistil, že jeho postupom nedošlo k žiadnym prieťahom, pretože o odvolaní proti rozsudku okresného súdu rozhodol krajský súd v lehote 20 dní od predloženia veci a o odvolaní účastníkov proti rozhodnutiu o predbežnom opatrení rozhodol v lehote 19 dní a hoci rozhodnutie bolo expedované po dvoch mesiacoch, táto skutočnosť nemala žiadny podstatný vplyv na celkovú dĺžku tohto konania.</p> <p><u>Ústavný súd preto rozhodol, že postupom krajského súdu základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie jeho veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru porušené nebolo.</u></p>
<p>použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov</p>	<p>***</p>

<p>spisová značka</p>	<p>I. ÚS 179/2014</p>
<p>sudca spravodajca</p>	<p>Marianna Mochnáčová</p>
<p>druh konania</p>	<p>čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky - konanie o sťažnostiach fyzických alebo právnických osôb</p>
<p>druh rozhodnutia a spôsob vybavenia</p>	<p>nález – v časti vyhovené – v časti nevyhovené</p>
<p>dátum rozhodnutia</p>	<p>13. augusta 2014</p>
<p>dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv</p>	<p>čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky</p>
<p>skutkový stav a základné fakty</p>	<p>Sťažovatelia namietali porušenie práv vyplývajúcich z označeného článku Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom okresného súdu v konaní o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, ktoré začalo v roku 2003.</p>
<p>ratio decidendi</p>	<p>Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) v súlade so svojou doterajšou judikatúrou pri rozhodovaní o sťažnosti zohľadnil tri základné kritériá:</p> <p>1. Pokiaľ ide o kritérium zložitosti veci, ústavný súd konštatoval, že konanie sa po právnej nejaví ako zložitá a po skutkovej stránke je určitá miera zložitosti spojená s vyšším počtom účastníkov konania (72 navrhovateľov, 3 odporcovia). Zistený stav konania však nemožno pripísať na vrub skutkovej zložitosti veci.</p> <p>2. Pri hodnotení správania sťažovateľov ako účastníkov konania ústavný súd zobral do</p>

	<p>úvahy, že títo urobili viacero procesných návrhov, v dôsledku ktorých došlo k predĺženiu konania, avšak sťažovatelia tým len realizovali svoje práva a zodpovednosť v takom prípade neznáša oprávnená osoba, ale nemožno ju pripísať ani štátnemu orgánu konajúcemu vo veci.</p> <p>3. Tretím hodnotiacim kritériom bol postup okresného v namietanom konaní, pričom ústavný súd zistil dve obdobia jeho nečinnosti a to spolu po dobu 21 mesiacov. Postup okresného súdu bol však poznačený aj neefektívnosťou, o čom svedčí skutočnosť, že spis postúpený krajskému súdu bol okresnému súdu vrátený ako nedôvodne predložený. Okrem toho okresný súd nesprávne poučil účastníkov konania o možnosti podať odvolanie proti uzneseniu o zmene návrhu, v dôsledku čoho proti tomuto uzneseniu podal žalovaný odvolanie a neefektívnosť postupu okresného súdu sa prejavila zrušením jeho procesných rozhodnutí krajským súdom z dôvodu, že okresný súd svojim postupom odňal účastníkom možnosť konať pred súdom, resp. v druhom prípade z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci.</p> <p><u>Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti ústavný súd rozhodol, že základné právo sťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu porušené bolo.</u></p> <p><u>Ústavný súd priznal každému zo sťažovateľov právo na finančné zadosťučinenie vo výške 300 € a právo na náhradu trov konania.</u></p> <p><u>Ústavný súd nevyhovel sťažnosti v prevyšujúcej časti sťažovateľmi požadovaného finančného zadosťučinenia v sume 9 700 € pre každého z nich, keďže ho nepovažoval za primerané.</u></p>
<p>použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov</p>	<p>***</p>

<p>spisová značka</p>	<p>I. ÚS 228/2014</p>
<p>sudca spravodajca</p>	<p>Marianna Mochnáčová</p>
<p>druh konania</p>	<p>čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky - konanie o sťažnostiach fyzických alebo právnických osôb</p>
<p>druh rozhodnutia a spôsob vybavenia</p>	<p>nález – v časti vyhovené – v časti nevyhovené</p>
<p>dátum rozhodnutia</p>	<p>13. augusta 2014</p>
<p>dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv</p>	<p>čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd</p>
<p>skutkový stav a základné fakty</p>	<p>Sťažovateľka namietala porušenie práv vyplývajúcich z označeného článku Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom okresného súdu v konaní o zaplatenie sumy 576 482,94 €, ktoré začalo v roku 2002.</p>
<p>ratio decidendi</p>	<p>Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) v súlade so svojou doterajšou judikatúrou pri rozhodovaní o sťažnosti zohľadnil tri základné kritériá:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Pokiaľ ide o kritérium zložitosti veci, ústavný súd konštatoval, že konanie sa po právnej a skutkovej stránke nejaví takým zložitým, aby to odôvodňovala neprimeranú celkovú dĺžku posudzovaného konania. 2. Pri hodnotení správania sťažovateľky ako účastníčky konania ústavný súd nezistil žiadne okolnosti, ktorými by sťažovateľka mohla prispieť ku vzniku prieťahov. 3. Tretím hodnotiacim kritériom bol postup okresného v namietanom konaní, pričom ústavný súd zistil, že v konaní s celkovou dĺžkou viac ako 12 rokov bol okresný súd absolútne nečinný v období viac ako 4 rokov od 27. novembra 2009, čím došlo k zbytočným prieťahom v konaní. <p><u>Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti ústavný súd rozhodol, že základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu porušené bolo.</u></p> <p><u>Ústavný súd priznal sťažovateľke právo na finančné zadosťučinenie vo výške 4 000 € a právo na náhradu trov konania.</u></p> <p><u>Ústavný súd nevyhovel sťažnosti v prevyšujúcej časti sťažovateľkou požadovaného finančného zadosťučinenia v sume 6 000 € a tiež v časti, v ktorej sťažovateľka žiadala,</u></p>

	<u>aby ústavný súd prikázal okresnému súdu konať vo veci bez prieťahov, keďže po podaní ústavnej sťažnosti bolo konanie vo veci zastavené.</u>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov	***

spisová značka	I. ÚS 272/2014
sudca spravodajca	Marianna Mochnáčová
druh konania	čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky - konanie o sťažnostiach fyzických alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – nevyhovené
dátum rozhodnutia	13. augusta 2014
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľ namietal porušenie práv vyplývajúcich z označeného článku Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom krajského súdu v konaní o odvolaní proti neprávoplatnému rozhodnutiu správneho orgánu o úrazovej rente, ktoré začalo v roku 2013.
ratio decidendi	<p>Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) v súlade so svojou doterajšou judikatúrou pri rozhodovaní o sťažnosti zohľadnil tri základné kritériá:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Pokiaľ ide o kritérium zložitosti veci, ústavný súd konštatoval, že nezistil žiadne skutočnosti svedčiacie o tom, že by celková dĺžka tohto konania bola ovplyvnená právnou alebo skutkovou zložitou tejto veci, keďže meritum veci v tomto konaní dosiaľ prerokované vôbec nebolo. 2. Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria – správania sťažovateľa v predmetnom konaní – ústavný súd nezistil žiadne nedostatky, ktorých dôsledkom by mohlo dôjsť k predĺženiu predmetného konania. 3. Tretím hodnotiacim kritériom bol postup krajského súdu v namietanom konaní, pričom ústavný súd zistil, že konanie trvá štrnásť mesiacov a z tohto obdobia sa spis viac ako jedenásť mesiacov nachádzal na Najvyššom súde Slovenskej republiky (ďalej len najvyšší súd), ktorý rozhodoval o odvolaní sťažovateľa proti uzneseniu krajského súdu o prerušení konania. V súčasnosti ďalšiemu postupu v konaní bráni zákonná prekážka založená uznesením o prerušení konania, ktoré bolo najvyšším súdom potvrdené. Predmetné konanie preto nebolo poznačené zbytočnými prieťahmi a krajský súd v ňom svojím postupom smeroval k odstráneniu právnej neistoty sťažovateľa spôsobom zodpovedajúcim okolnostiam daného prípadu. <p><u>Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti ústavný súd rozhodol, že základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom krajského súdu porušené nebolo.</u></p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov	***

spisová značka	I. ÚS 295/2014
sudca spravodajca	Marianna Mochnáčová
druh konania	čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky - konanie o sťažnostiach fyzických alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – nevyhovené
dátum rozhodnutia	10. septembra 2014
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľka namietala porušenie práv vyplývajúcich z označeného článku Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom okresného súdu v konaní o určenie

	neplatnosti skončenia pracovného pomeru a náhradu mzdy a to v období po právoplatnosti skoršieho nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky č.k. III. ÚS 282/06-22 z 3. novembra 2006.
ratio decidendi	<p>Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) v súlade so svojou doterajšou judikatúrou pri rozhodovaní o sťažnosti zohľadnil tri základné kritériá:</p> <p>1. Pokiaľ ide o kritérium zložitosti veci, ústavný súd konštatoval, že konanie po právnej ani skutkovej stránke nie je zložitá.</p> <p>2. Pri hodnotení správania sťažovateľky ako účastníčky konania ústavný súd zistil, že sťažovateľka prispela k predĺženiu konania tým, že podala námietku zaujatosti proti konajúcej sudkyňi a urobila viacero procesných návrhov, ktoré vyžadovali vydanie rozhodnutí, proti ktorým boli podané aj opravné prostriedky. Sťažovateľka uvedeným postupom realizovala svoje práva, pričom ak v dôsledku uplatnenia procesných práv účastníkom konania dochádza k predĺženiu konania, zodpovednosť za tento stav neznáša oprávnená osoba, ale nemožno ju pripísať ani štátnemu orgánu konajúcemu vo veci.</p> <p>3. Tretím hodnotiacim kritériom bol postup okresného v namietanom konaní v období po právoplatnosti skoršieho nálezu ústavného súdu (dňa 24. novembra 2006). Ústavný súd zistil, že v predmetnom období okresný súd postupoval v súlade s usmernením vysloveným v odôvodnení predchádzajúceho nálezu ústavného súdu a vykonával úkony smerujúce k rozhodnutiu v merite veci a vo veci aj rozhodol dňa 18. júna 2014. V priebehu namietaného obdobia došlo k ojedinelému neefektívnemu postupu okresného súdu, keď spis predložený krajskému súdu 26. septembra 2013 bol vrátený 30. októbra 2013 ako nedôvodne predložený. V zmysle judikatúry ústavného súdu však nie každý zistený prieťah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov. Vzhľadom na uvedené, ako aj na skutočnosť, že po prerušení konania okresný súd vo veci meritórne rozhodol po 20 mesiacoch (t. j. po necelom mesiaci po doručení sťažnosti ústavnému súdu, pozn.), ústavný súd nezistil v konaní ústavne taký významný prieťah, ktorý by bolo možné pričítať na vrub okresnému súdu.</p> <p><u>Ústavný súd preto sťažnosti nevyhovel.</u></p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESLP a iných súdov	***

spisová značka	I. ÚS 345/2014
sudca spravodajca	Milan Ľalík
druh konania	čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky - konanie o sťažnostiach fyzických alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – v časti vyhovené – v časti nevyhovené
dátum rozhodnutia	17. septembra 2014
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľka namietala porušenie práv vyplývajúcich z označeného článku Ústavy Slovenskej republiky postupom okresného súdu v konaní o neplatnosť odvolania z funkcie, neplatnosť skončenia pracovného pomeru a náhradu mzdy a to v období po právoplatnosti skoršieho nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky č.k. II. ÚS 135/06 zo dňa 15. mája 2007.
ratio decidendi	<p>Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) v súlade so svojou doterajšou judikatúrou pri rozhodovaní o sťažnosti na prieťahy v konaní zohľadňuje tri základné kritériá: zložitost veci, správanie účastníka konania a postup súdu v konaní.</p> <p>Vzhľadom na extrémnu dĺžku konania v existenčnom pracovno-právnom spore a na nerešpektovanie skoršieho nálezu ústavného zo strany okresného súdu však ústavný súd nepovažoval za významné opätovne už uvedené kritériá podrobne skúmať, pretože ani právne či skutkovo najnáročnejší spor nesmie trvať v právnom štáte dobu vyše 17 rokov. Dôveryhodnosť štátnej moci a špecificky moci súdnej v očiach priamych účastníkov konania, ale aj vo všeobecnom vnímaní verejnosti tým veľmi utrpela a podkopala si ich dôveru v štát, v jeho inštitúcie a v právo, čo je základnou podmienkou fungovania legitímneho demokratického a právneho štátu</p>

	<p><u>Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti ústavný súd rozhodol, že základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu porušené bolo.</u></p> <p><u>Ústavný súd priznal sťažovateľke právo na finančné zadosťučinenie vo výške 5 000 € a právo na náhradu trov konania.</u></p> <p><u>Ústavný súd nevyhovel sťažnosti v časti, v ktorej sťažovateľka žiadala, aby ústavný súd prikázal okresnému súdu konať vo veci bez prieťahov, pretože taký príkaz už bol okresnému súdu daný v predchádzajúcom náleze.</u></p>
<p>použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov</p>	<p>***</p>

Spracoval: JUDr. Igor Mihalik

Upozornenie:

Prehľad vybraných rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „prehľad“) je neoficiálnym dokumentom, ktorý slúži výlučne na informovanie o rozhodovacej činnosti Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“). Prehľad zostavuje Analytické oddelenie Odboru súdnych poradcov a súdnej agendy Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky z rozhodnutí ústavného súdu, písomne vyhotovených a odoslaných účastníkom konania v danom období. Prehľad nezaväzuje ústavný súd a nenahrádza jednotlivé rozhodnutia ústavného súdu, z ktorých bol zostavený.